

Puheenjohtaja, pääministeri Juha Sipilä Sotkamon puoluekokouksen pääjuhlassa 10.6.2018

Arvoisat keskustalaiset,
Hyvät aateystävät,

Puoluekokouksemme huipentui jälleen lippumarssiin, jonka kärjessä kulki siniristilippu. Sen jäljessä tulivat sadat vihreät lippumme.

Tämä järjestys perustuu ensinnäkin lainsäädäntöön. Suomen lippu on asetettava arvokkaimpaan asemaan, jos sitä käytetään muiden lippujen yhteydessä.

Lippujen järjestyksellä on myös syvälinen yhteiskunnallinen viesti. Keskustan arvojärjestyksessä Suomen etu on tärkein. Puolue palvelee yhteistä hyvää.

Tämä arvojärjestys näkyy aamulla hyväksytyssä periaateohjelmassa.

Siniristilippu täytti juuri 100 vuotta ja lippu kertoo vahvasti myös historiasta. Eduskunta vahvisti sen Suomen valtiolipuksi vain muutamia viikkoja sisällissodan päättymisen jälkeen.

Viime vuonna juhlimme Suomen itsenäistymistä iloisissa tunnelmissa. Sadat tuhannet suomalaiset osallistuivat juhluvuoden toteutukseen. Tänä vuonna tunnelma vaihtui kuin itsestään vakavaksi. Olemme muistelleet kansakuntaan syvät haavat jättänyttä sisällissotaa, mutta sen synkimpiäkin hetkiä on muistettu sovinnon hengessä kuten eilen Tammisaarella punavankileirin suuressa muistotapahtumassa. Olen ylpeä siitä, että teimme tästä muistovuodesta sovinnon ja eheyden vuoden.

Hyvät keskustalaiset,

Sovinto ja eheys ovat edelleen keskeisiä yhteiskunnallisia päämääriä. Eilisessä puheessani totesin, että unelmani on eheämpi ja sovinnollisempi Suomi, jossa jokainen voi kokea olevansa tärkeä. Nämä päämäärät ohjaavat kaikkea toimintaamme paikallisessa, maakunnallisessa sekä valtakunnallisessa toiminnassa, eduskunnassa, mutta myös Euroopan unionissa ja kansainvälisessä politiikassa.

Palaan puheeni lopuksi vielä tulevaisuuden kysymyksiin ja sovinnon ja eheyden tärkeyteen yhteiskunnassa.

Ennen sitä pysähdyn hetkeksi pohtimaan oman kansanliikkeemme suhdetta itsenäisyyden alkuvaiheisiin.

Mieleeni nousee kaksi päivämäärää, kaksi puhujaa ja kaksi puhetta, joista voidaan vetää suora linja tähän päivään, tulevaisuuteen ja sitä luotaavaan periaateohjelmaamme.

Ensimmäinen päivämäärä on 15.11.1917. Suomi oli levottomuuden tilassa. Tsaari oli keväällä syösty vallasta Venäjällä. Valtaa piti sen jälkeen väliaikainen hallitus siihen saakka, kun Leninin johtamat joukot kaappasivat vallan Pietarissa 7. marraskuuta. He kehottivat suomalaisia aatetovereitaan seuraamaan esimerkkiä.

Suomessa oli satatuhatta venäläistä sotilasta. Yhteistä järjestysvaltaa ei ollut. Kesästä lähtien oli alettu perustaa työväenkaarteja ja suojeluskuntia. Yhteiskunta oli hajoamassa ja ihmiset näkivät nälkää.

Suomessa oli juuri käyty eduskuntavaalit. Maalaisliitto oli noussut niiden suurimmaksi voittajaksi vaatimalla itsenäisyyttä ja tasavaltaista hallitusmuotoa. Uusi eduskunta järjestäytyi riitaisena.

Keskinäinen epäluottamus syveni päivä päivältä. Eduskunta keskusteli siitä, kenelle kuului korkein valta.

Maalaisliitto yritti sovittelua sosialistien ja porvarien välillä ja sai siitä hyvästä yleensä haukut molemmilta puolilta. Marraskuun 15. päivä avautui kuitenkin hetkeksi sovittelun mahdollisuus maalaisliiton ja sosialistien välillä.

Ryhmien välillä käytyjen neuvottelujen jälkeen eduskunta päätti julistautua korkeimman vallan haltijaksi myöhään illalla. Itsenäisyysjulistuksesta ehdotuksen teki Santeri Alkio.

Ilta ei ollut vielä ohi. Sosialistit vaativat, että vielä samana yönä pidettäisiin uusi istunto, jossa pitäisi hyväksyä heidän Me vaadimme -ohjelma. He varoittivat, että jos eduskunnan porvarillinen enemmistö ei taivu uudistuksiin, niitä saattavat ryhtyä toteuttamaan toiset voimat.

Santeri Alkio nousi silloin puhujakorokkeelle ja sanoi:

"Minä en henkilökohtaisesti pelkää niitä uhkauksia, joita eduskuntaa vastaan on tehty. Mutta minun täytyy sanoa, että minä vakavasti pelkään kansalaissotaa. Jos täällä kansalaissota syttyy, olkoon se mistä syystä tahansa, niin minun käsitykseni mukaan on eduskunnan silloin valvottava yksi yö, jos voidaan se sillä estää. Voi tulla sellainenkin tilanne, että täytyy valvoa useampia öitä, ja jos me voimme yhdenkin ihmishengen pelastaa sillä, että valvomme tämän yön, on meidän se tehtävä."

Vielä samana yönä pidettiin uusi istunto, jossa eduskunta hyväksyi demokraattiset kunnallislait ja lain kahdeksan tunnin työajasta.

Alkion ja Maalaisliiton sovittelu saattoi estää vallankumouksen hetkellä, jolloin sen onnistumiselle olivat paremmat edellytykset kuin pari kuukautta myöhemmin. Venäjän valtaa pitävät sättivät pitkään suomalaisia tovereita otollisimman tilaisuuden hukkaamisesta.

Valitettavasti Maalaisliiton 26 kansanedustajan voima ei vielä riittänyt sovun rakentamiseen. Maa ajautui sisällissotaan tammikuun lopulla 1918.

Tätä historiallista taustaa vasten ymmärrämme, miksi uuden ohjelmamme seitsemäs periaate on muotoiltu näin:

"Suomalaisuuteen kuuluu sovinnon tien hakeminen politiikassa ja työmarkkinoilla. Tätä vaalimme, erilaisia tavoitteita yhteen sovittaen ja kohtuutta noudattaen."

Arvoisat kuulijat!

Toinen tärkeä päivä ja puhe pidettiin viides toukokuuta 1918. Senaattori Kyösti Kallio puhui täpötäydessä Nivalan kirkossa. Hän oli piileskellyt henkensä kaupalla punaisessa Helsingissä sodan ajan. Kallion sanat olivat rohkeaa puhetta silloisessa ympäristössä. Punaisten teloitukset olivat menossa. Moni ei ollut hänen kanssaan samaa mieltä näistä sanoista:

"Meidän on luotava sellainen Suomi, jossa ei ole punaisia eikä valkoisia, vaan ainoastaan isänmaataan rakastavia suomalaisia, Suomen tasavallan kansalaisia, jotka kaikki tuntevat olevansa yhteiskunnan jäseniä ja viihtyvät täällä."

Nyt hyväksytyn periaateohjelmamme yhdestoista periaate kuuluu:

"Eheässä ja oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa jokainen tuntee olevansa tärkeä. Tahdomme Suomen, jonka rakentamisessa kaikki voivat olla mukana."

Hyvät ystävät!

Kaksi puhujaa ja kaksi puhetta puolen vuoden välein. Nämä kaksi puhetta kiteyttivät kaikkein oleellisimman, mutta samalla niissä nähtiin kauemmas kuin mihin useimmat aikalaiset pystyivät näkemään.

Kumpikaan puhe ei syntynyt tyhjästä. Alkiolla ja Kalliolla oli vahva aatteellinen vakaumus. He halusivat rakentaa siltoja ja sovintoa. Heitä tuki kasvava puolue, Maalaisliitto. Me voimme olla ylpeitä Alkion ja Kallion perinnöstä. Alkion ja Kallion puheet ovat kestäneet aikaa.

Heidän työtään myöhemmin jatkoi esimerkillisellä tavalla Urho Kekkosen. Kekkonen elämäntyö ulkopoliittisen yhteisymmärryksen ja sisäisen eheytyspolitiikan rakentamisessa on ollut kansakuntamme rakentamisen kannalta äärimmäisen tärkeää.

Hyvät ystävät!

Sisällissodan jälkeen Kyösti Kallio oli ensimmäisiä, joka näki säröjen läpi valoa, joka uskalsi katsoa tulevaisuuteen ja puhua sovinnon puolesta.

Tarvitsemme säröjen läpi tulevaa valoa. Emme selviä yksin. Tarvitsemme toisiamme. Tarvitsemme kovapintaisuuden ja nitistämishalun sijasta myötätuntoa, sekä politiikassa että inhimillisessä elämässä.

Eräs sairaalapappi sanoitti asian vuosien kokemuksella seuraavasti: Vain särön läpi pääsee valo. Särkyminen tuntuu kivuliaalta, mutta siihen kätkeytyy myös paljon viisautta, sillä vasta kun mielemme suojamuureihin syntyy särö, näistä säröstä paistaa valo.

Periaateohjelmamme 69. periaate kuuluu: ”Meille ei ole tärkeintä se, joka huutaa lujimmin. Vaatii erityistä herkkyyttä kuulla häntä, joka enää vain vaikenee. Heikoimpien osallisuudesta ja ikäihmisten hyvinvoinnista huolehtiminen on kaikkien asia.”

Suomessa on pyrittävä siihen, että mahdollisimman moni voisi kokea itsensä kokonaisvaltaisesti onnelliseksi. Ja elämä suo siihen mahdollisuuksia – onhan se suurenmoinen lahja. Se tihkuu hyvyttä ja tarjoaa lukemattomia mahdollisuuksia onneen. Meidän on ponnisteltava lujasti sen puolesta, että elämän lahjat jakaantuisivat oikeudenmukaisesti ja että kaikki suomalaiset voisivat elää onnellisina.

Hyvä keskustaväki,

Keskusta on jatkuvasti uudistuva liike. Olemme vuosikymmenten aikana olleet rohkeita yhteiskunnan uudistajia. Peruskoululaki ja kansanterveyslaki kuluttivat paljon voimia ennen kuin niistä tuli koululaisten ja kansalaisten näkökulmasta todellisuutta. Keskiasteen kouluuudistustakin tehtiin koko 1970-luku. Olimme niiden tärkeydestä ja aikaansaamisesta täysin vakuuttuneita.

Suuret yhteiskunnalliset uudistukset vaativat aina kärsivällisyyttä, sitkeyttä. Sitä pyydän teiltä kaikilta – paikallisyhdistyksissä, kunnallisjärjestöissä, kunnanvaltuustoissa ja muissa luottamustehtävissä. Uudistusten läpivienti vaatii meiltä kaikilta paljon. Menestyksemme ydin voidaan tiivistää kolmeen asiaan: ihmisten kuuntelemiseen, ahkeruuteen ja yhtenäisyyteen.

Kevään puoluevaltuustossa päätimme yhdessä, että toteutamme yhteinen reissu -projektin. Haluamme kuulla, mitä asioita meidän pitää ottaa hoidettavaksi, jotta osallisuus ja hyvinvointi yhteiskunnassamme paranisivat. Meidän on uskallettava mennä myös niiden maan hiljaisten luokse, jotka liikkuvat yhteiskunnan reunamilla. Keskustalla on erityinen vastuu maamme yhtenäisyydestä.

Elämme monin osin suurta murrosta, yhteiskunnallista taitekohtaa. Tarve ihmisten kuulemiseen, ahkeruuteen ja yhtenäisyyteen ei ole loppumassa. Murrosvaihe jatkuu.

Seuraavalla vaalikaudella katseemme on tulevaisuudessa, yli sukupolvien. Luottamuksen apilan lehdille olemme tiivistäneet politiikkamme ytimen. Ne ovat osaava kasvu, huolenpito, realistinen vihreys ja vastuunkanto.

Keskusta rakentaa vaaliohjelman tältä pohjalta. Haluamme uudistaa muun muassa sosiaaliturvaa, torjua eriarvoistumista, vahvistaa taloutta, osaamista ja yrittäjyyttä, lisätä paikallista sopimista, huolehtia ikäihmisten hyvästä hoidosta ja perheiden jaksamisesta. Kantaa vastuuta heikommista niin kotimaassa kuin maailmalla. Ratkoa globaaleja ongelmia ja ottaa vahva rooli EU-politiikassa puheenjohtajana.

Periaateohjelmassamme todetaan: ”Ei voi saavuttaa upeita asioita, ellei tiedä mikä on olennaista ja hyvää. Jos haluamme asioiden muuttuvan, niitä pitää olla valmis myös itse muuttamaan.”

Hyvät keskustalaiset,

Uskon, että seuraavat eduskuntavaalit voittaa Suomen yhtenäisin puolue. Olen äärimmäisen vaikuttunut siitä tuesta, jota olette minulle ja koko uudelle puoluejohdolle täällä osoittaneet. Se velvoittaa meitä kaikkia.

Lähdemme täältä intoa ja taistelutahtoa puhkuen kohti eduskuntavaaleja.

Olemme Suomen yhtenäisin puolue.